

System dobrowolnego zgłaszania zdarzeń

Jak uzyskać więcej informacji istotnych dla bezpieczeństwa lotniczego?

6 luty 2020 r.

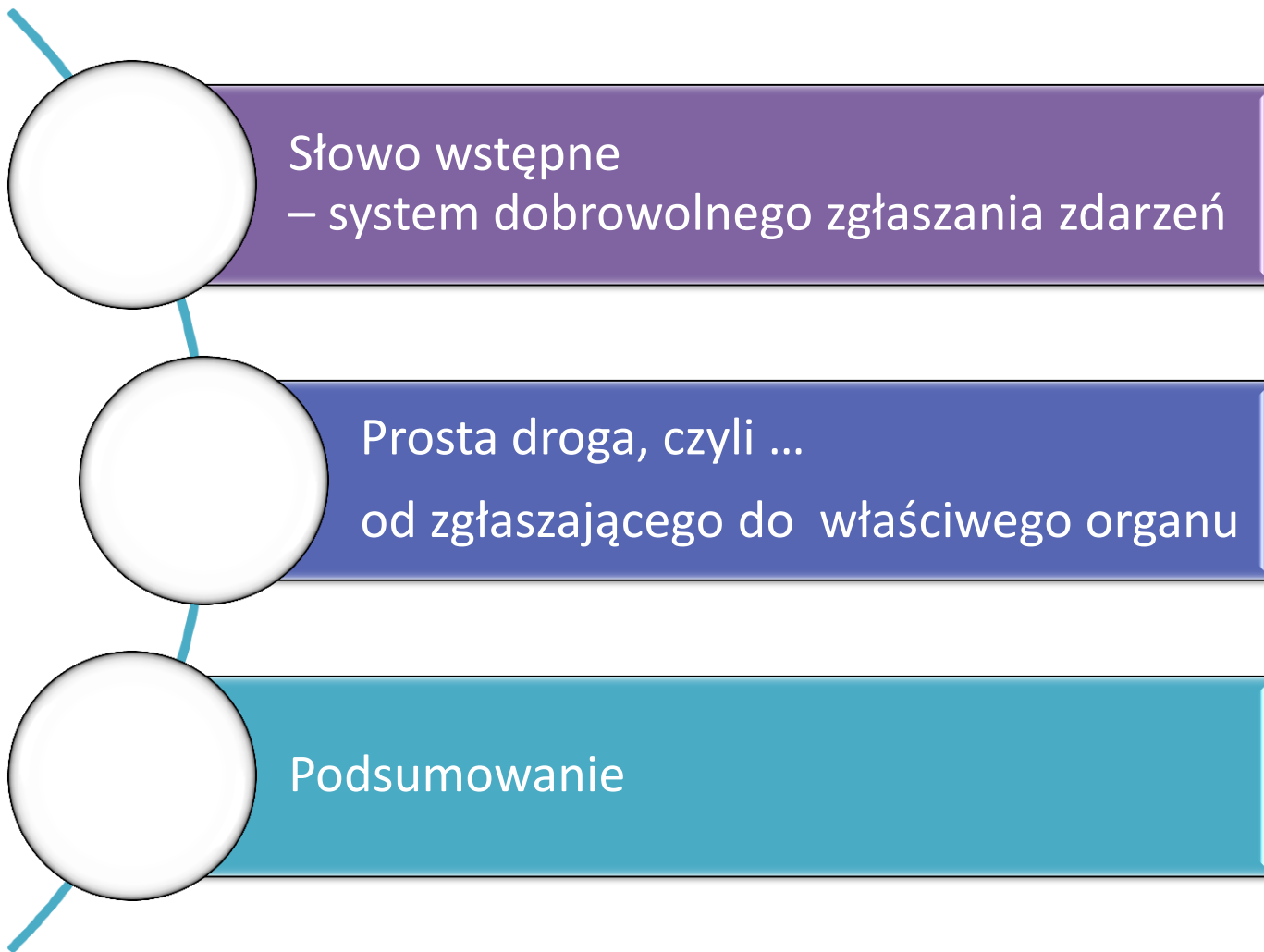
Urząd Lotnictwa Cywilnego

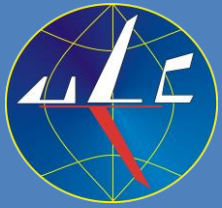
Warsztaty Systemu Zgłaszania Zdarzeń Lotniczych

Urząd Lotnictwa Cywilnego

Plan prezentacji

Słowo wstępne – system dobrowolnego zgłaszania zdarzeń

Przypomnienie skrótów

- ❖ System obowiązkowego zgłaszania zdarzeń
(**MORS** - Mandatory Occurrence Reporting System)
- ❖ System dobrowolnego zgłaszania zdarzeń
(**VORS** - Voluntary Occurrence Reporting System)

Słowo wstępne

– system dobrowolnego zgłaszania zdarzeń

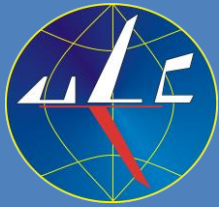
- ❖ Zgłaszaniu podlegają nie tylko zdarzenia objęte obowiązkiem zgłaszania (MORS).
- ❖ Zgłaszaniu podlegają również **wszystkie inne zdarzenia** (lub informacje), które **z punktu widzenia zgłaszającego** stanowią rzeczywiste lub potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa lotniczego. Zgłaszający w ramach systemu lotnictwa powinien dzielić się tą informacją z odpowiednim podmiotem, tj. **organizacją** lub **właściwym organem**.

Słowo wstępne

– system dobrowolnego zgłaszania zdarzeń

- **Zadaniem systemu dobrowolnego zgłaszania (VORS) jest gromadzenie:**
 - ❖ **szczegółowych danych dotyczących zdarzeń, które mogły nie zostać wychwycone w systemie obowiązkowego zgłaszania zdarzeń (MORS),**
 - ❖ **innych informacji związanych z bezpieczeństwem, które zdaniem zgłaszającego stanowią rzeczywiste lub potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa lotniczego.**

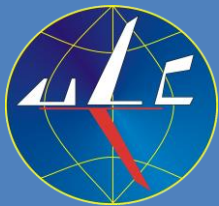
Kto dokonuje zgłoszeń w organizacji?

- **Zgłoszeń w organizacji dokonują osoby:**
 - ❖ zatrudnione,
 - ❖ wykonujące czynności na podstawie umowy cywilnoprawnej,
 - ❖ wykonujące usługę dla organizacji.

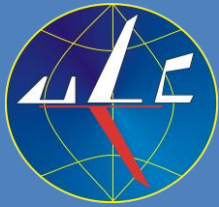
Kto dokonuje zgłoszeń w organizacji?

- **Zgłoszenia są dokonywane przez następujące osoby fizyczne (*art. 4 ust. 6 rozporządzenia nr 376/2014/UE*) za pomocą obowiązkowego systemu raportowania ustanowionego przez organizację:**
- ❖ **pilot dowódca** lub - w przypadkach gdy pilot dowódca nie jest w stanie zgłosić zdarzenia - **inny członek załogi** kolejny w **strukturze dowodzenia statku powietrznego** zarejestrowanego w państwie członkowskim lub statku powietrznego zarejestrowanego poza Unią, lecz użytkowanego przez operatora, w odniesieniu do którego państwo członkowskie zapewnia nadzór nad eksploatacją, lub operatora mającego siedzibę w Unii,
 - ❖ **osoba zajmująca się** pod nadzorem państwa członkowskiego lub Agencji **projektowaniem, produkcją, monitorowaniem ciągłej zdolności do lotu**, obsługą techniczną lub modyfikacją **statku powietrznego**, lub jakiegokolwiek sprzętu lub jego części,
 - ❖ **osoba podpisująca** pod nadzorem państwa członkowskiego lub Agencji **poświadczenie przeglądu zdolności do lotu** lub dopuszczenie do **eksploatacji statku powietrznego** lub jakiegokolwiek sprzętu lub jego części,
 - ❖ **osoba pełniąca funkcję** wymagającą upoważnienia jej przez państwo członkowskie jako członka **personelu służb ruchu lotniczego**, któremu powierzono zadania związane z służbami żeglugi powietrznej lub pracownika służb informacji lotniczej,

Kto dokonuje zgłoszeń w organizacji?

- ❖ **osoba pełniąca funkcję** związaną z **zarządzaniem bezpieczeństwem portu lotniczego**, do którego ma zastosowanie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008,
- ❖ **osoba pełniąca funkcję** związaną z instalowaniem, **modyfikowaniem, obsługą techniczną, naprawami, remontami kapitalnymi**, kontrolą w locie lub inspekcją lotniczych **instalacji nawigacyjnych**, w odniesieniu do których państwo członkowskie zapewnia nadzór,
- ❖ **osoba zajmująca się** pod nadzorem państwa członkowskiego lub Agencji **projektowaniem, produkcją, monitorowaniem ciągłej zdatności do lotu**, obsługą techniczną lub modyfikacją statku powietrznego, lub jakiegokolwiek sprzętu lub jego części,
- ❖ **osoba pełniąca funkcję** związaną z **obsługą naziemną statków powietrznych**, obejmującą **tankowanie paliwa, przygotowywanie list ładunkowych, załadunek, odladanie i holowanie** w porcie lotniczym objętym rozporządzeniem (WE) nr 1008/2008.

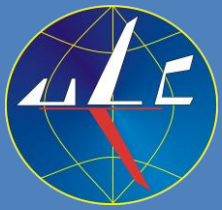
Kto dokonuje zgłoszeń w organizacji?

- **Osoby inne** niż wymienione *art. 4 ust. 6 rozporządzenia nr 376/2014/UE* dokonują zgłoszeń w ramach **systemu dobrowolnego** ustanowionego przez organizację.

Jakie zdarzenia zaliczamy do systemu dobrowolnego?

- **Przynależność** zdarzenia do **MORS** (obowiązkowe) lub **VORS** (dobrowolne) zależy od spełnienia dwóch warunków:
 - ❖ **Pierwszy warunek** to wymieniony wcześniej **wykaz osób dokujących zgłoszeń** (*art. 4 ust. 6 rozporządzenia nr 376/2014/UE*).
 - ❖ **Drugi warunek** to **wykaz klasyfikujący zdarzenia** (*rozporządzenie nr 2015/1018/UE*).
- Spełnienie wymienionych wyżej **warunków decyduje o przynależności** do MORS lub VORS.

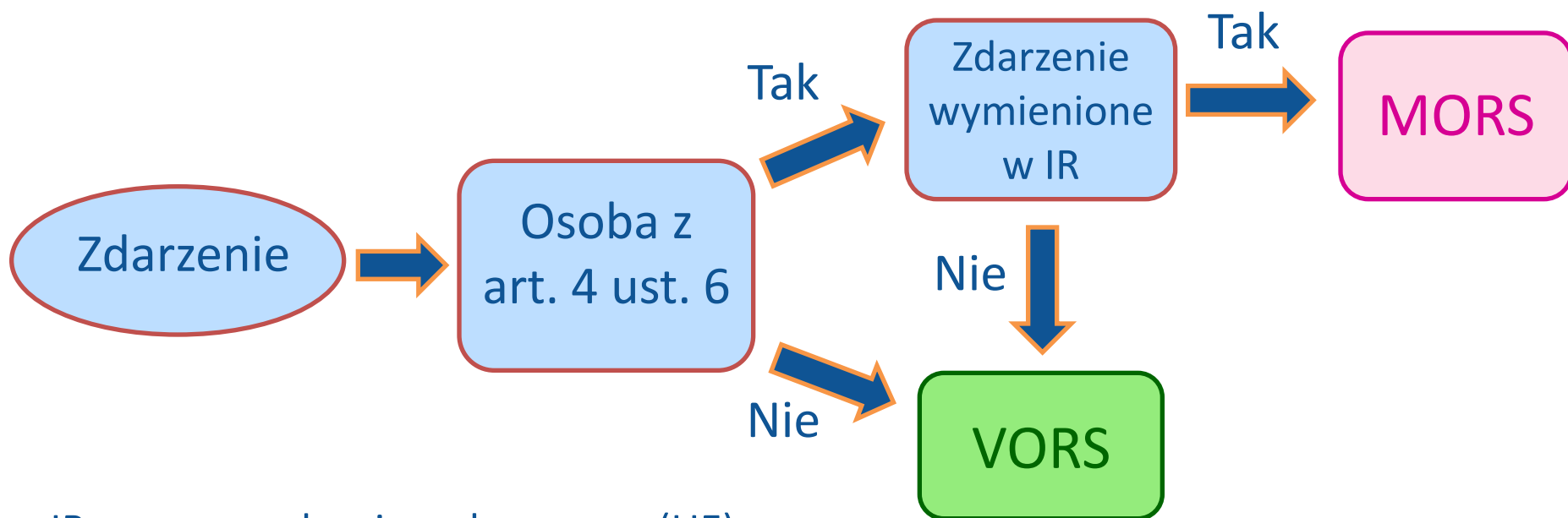
Jakie zdarzenia zaliczamy do systemu dobrowolnego?

- Niżej przedstawiono trzy (3) warianty spełnienia ww. warunków:
1. Jeśli zgłoszenie zdarzenia jest dokonywane przez osobę fizyczną wymienioną w wykazie oraz zgłaszane zdarzenie jest wymienione w wykazie klasyfikacyjnym to zdarzenie należy do MORS.
 2. Jeśli zgłoszenie zdarzenia jest dokonywane przez **osobę fizyczną wymienioną w wykazie** oraz zgłaszane zdarzenie **nie występuje w wykazie klasyfikacyjnym** to zdarzenie należy do **VORS**.
 3. Jeśli zgłoszenie zdarzenia jest dokonywane przez **osobę fizyczną niewymienioną w wykazie** to zdarzenie należy do **VORS**.

Jakie zdarzenia zaliczamy do systemu dobrowolnego?

Schemat różnic pomiędzy systemem **obowiązkowym** (MORS) i systemem **dobrowolnym** (VORS)

IR – rozporządzenia wykonawcze (UE)
Nr 1018/2015

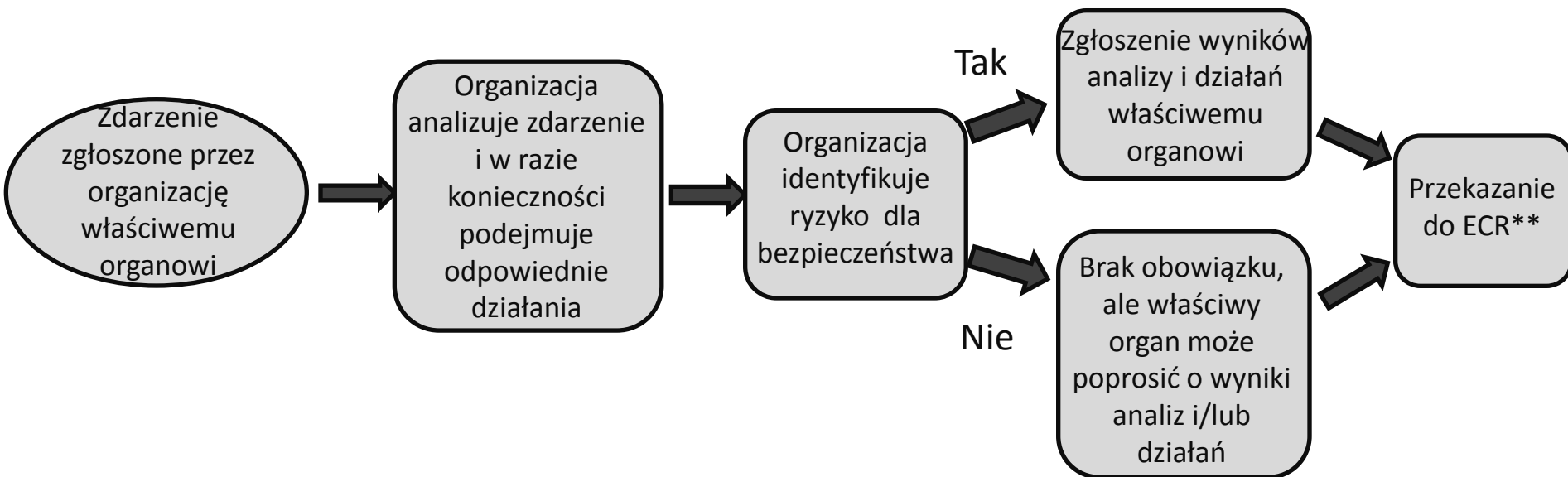
Dalsze postępowanie ze zgłoszeniem dobrowolnym

- Po **dokonaniu zgłoszenia** w ramach **systemu dobrowolnego** **organizacja** stosuje **ten sam** schemat **postępowania** jak dla zgłoszenia w systemie **obowiązkowym**, czyli **dokonuje analizy** i określa odpowiednie działania naprawcze lub zapobiegawcze (działania następne).
- Jeśli organizacja w następstwie analizy **identyfikuje** rzeczywiste lub potencjalne **ryzyko** dla bezpieczeństwa lotniczego to w ciągu 30 dni **powiadamia właściwy organ** o wstępnych wynikach analizy i o wszelkich działaniach jakie zamierza podjąć.
- Co do zasady nie później **niż trzy miesiące** od daty powiadomienia o zdarzeniu **organizacja** zgłasza ostateczne wyniki analizy do **właściwego organu**.

Dalsze postępowanie ze zgłoszeniem dobrowolnym

Schemat dotyczący analizy i działań następnych*

* **Uwaga:** celem uproszczenia schematu zostało pominięte raportowanie osoby indywidualnej bezpośrednio do właściwego organu

** ECR – Centralne Europejskie Repozytorium (informacje do ECR przekazuje właściwy organ)

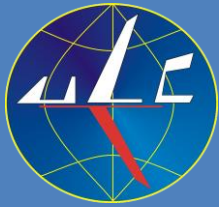
Obowiązek ustanowienia systemu dobrowolnego zgłaszania w organizacji

- **Każda organizacja** certyfikowana lub zatwierdzona **ustanawia** system **dobrowolnego** zgłaszania zdarzeń (*art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 376/2014/UE*).
- **Podmioty** wykonujące działalność **certyfikowaną** (*art. 160 ust. 3 Ustawy prawo lotnicze*) **eksploatujące statki powietrzne nieobjęte przepisami rozporządzenia nr 376/2014/UE** prowadzą autonomiczne **systemy dobrowolnego zgłaszania** zdarzeń lotniczych w ramach swoich organizacji i wewnętrznego systemu zarządzania bezpieczeństwem.

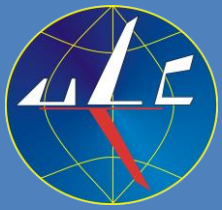
Obsługa zgłoszeń dobrowolnych przez organizację

- **Obsługa zgłoszeń dobrowolnych** przez organizację odbywa się w taki sposób, aby **zapobiegać wykorzystywaniu informacji do celów innych niż poprawa bezpieczeństwa** oraz należyście **zabezpieczać poufność tożsamości zgłaszającego i osób wymienionych** w zgłoszeniach zdarzeń mając na uwadze propagowanie zasad „**Just Culture**” – **kultury sprawiedliwego traktowania**.
- **Informacje** uzyskane w wyniku zgłaszania **dobrowolnego i obowiązkowego** mogą być **włączane w jeden system**.

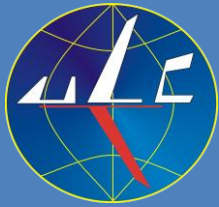
Zgłaszanie do właściwego organu

- Zgłoszenia pozyskane w ramach systemu dobrowolnego organizacje zgłaszają do właściwego organu.
- Każda osoba może dokonać zgłoszenia w ramach systemu dobrowolnego w swojej organizacji, jeśli nie obejmuje tego system obowiązkowy.
- **Osoba indywidualna** może dokonać zgłoszenia **bezpośrednio do właściwego organu**, jeśli:
 - ❖ nie ma organizacji,
 - ❖ nie ustanowiono systemu dobrowolnego w organizacji,
 - ❖ w sytuacji, gdy osoba dokonująca zgłoszenia nie ufa systemowi raportowania organizacji certyfikowanej lub zatwierdzonej.

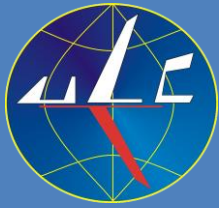
Ochrona osób dokonujących zgłoszeń i wymienionych w zgłoszeniach

- **Osoby dokonujące zgłoszeń w ramach systemu dobrowolnego jak również osoby wymienione w zgłoszeniach nie mogą być pociągane przez pracodawcę do odpowiedzialności** z tytułu naruszenia, niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych, o której mowa w przepisach Kodeksu pracy **z wyłączeniem przypadków umyślnego naruszenia przepisów i rażącego niedbalstwa (art. 16 ust. 10 rozporządzenia nr 376/2014/UE).**
- Z zachowaniem przepisów prawa karnego, **nie wszczyna się postępowania** w odniesieniu do **naruszeń prawa** popełnionych z **winy nieumyślnej**, z wyjątkiem przypadków rażącego niedbalstwa, o których **dowiedziano się tylko na podstawie zgłoszeń** dokonanych w **ramach dobrowolnego i poufnego systemu** (art. 135c ustawy Prawo lotnicze).

Sankcje dla pracodawcy

➤ **Podmiot** prowadzący działalność w zakresie lotnictwa cywilnego, który wbrew przepisom **pociągnął** swojego **pracownika** do **odpowiedzialności** z tytułu **naruszenia, niewykonania** lub **nienależytego wykonania obowiązków** pracowniczych, o których mowa w przepisach Kodeksu pracy, albo wbrew przepisom pociągnął **osobę wykonującą** dla niego **czynności** na podstawie **umowy cywilnoprawnej** do **odpowiedzialności** z tytułu niewykonania albo nienależytego wykonania zobowiązania z tytułu umowy wzajemnej, w związku ze **zgłoszeniem zdarzenia** w ramach **obowiązkowego** lub **dobrowolnego systemu** zgłaszania zdarzeń, o których mowa w rozporządzeniu nr 376/2014/UE, **podlega karze pieniężnej w wysokości 25 000 zł** (art. 209ui, art. 135e ustawy Prawo Lotnicze).

Zgłaszanie naruszeń przepisów

- Informacje o naruszeniu przepisów przez pracodawcę polegających na **pociąganiu przez pracodawcę swojego pracownika do odpowiedzialności z tytułu zgłaszania zdarzeń oraz domniemanych naruszeń** należy kierować do **Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego**.

Właściwy organ do przyjmowania zgłoszeń dobrowolnych i poufnych

➤ Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego zgodnie art. 135c ustawy Prawo lotnicze jest **organem właściwym** do:

- ❖ przyjmowania zgłoszeń w ramach **systemu dobrowolnego** zgłaszania zdarzeń (*art. 5 ust. 2 rozporządzenia nr 376/2014/UE*),
- ❖ przyjmowania zgłoszeń w ramach **dobrowolnego i poufnego systemu** w zakresie statków powietrznych nieobjętych przepisami rozporządzenia **nr 376/2014/UE** w celu zbierania i analizowania informacji o zaobserwowanych w lotnictwie cywilnym **nieprawidłowościach**, które **nie wymagają** zgłaszania **obowiązkowego**, ale w odczuciu zgłaszającego stanowią **bieżące lub potencjalne zagrożenie** bezpieczeństwa lotów.

Jak dokonywać zgłoszeń do właściwego organu?

- Zgłaszanie zdarzeń w ramach **obowiązkowego, dobrowolnego i poufnego systemu** do właściwego organu odbywa się poprzez Centralną Bazę Zgłoszeń (CBZ).
- Link do CBZ – <https://cbz.ulc.gov.pl>

Centralna Baza Zgłoszeń
Urzędu Lotnictwa Cywilnego

Zgłaszam zdarzenie
w imieniu własnym lub anonimowo
(dobrowolnie / obowiązkowo)

Report on my personal behalf
(voluntary / mandatory)

Zgłaszam zdarzenie
jako organizacja
(dobrowolnie / obowiązkowo)

Report on behalf of organisation
(voluntary / mandatory)

Jak dokonywać zgłoszeń do właściwego organu?

➤ Link do CBZ – <https://cbz.ulc.gov.pl>

Zgłaszam zdarzenie
w imieniu własnym lub anonimowo
(dobrowolnie / obowiązkowo)

-

Report on my personal behalf
(voluntary / mandatory)

Zgłaszam zdarzenie
jako organizacja
(dobrowolnie / obowiązkowo)

-

Report on behalf of organisation
(voluntary / mandatory)

Dostęp dla:

- **PKBWL**
- **ULC**
- **Organizacji**
- **Osób prywatnych**

Zgłoszenia dotyczące:

- **MORS**
- **VORS**
- **Naruszenia zasad
just culture**

Poradnik do rozporządzenia nr 376/2014/UE

➤ Zachęcamy również do zapoznania się z poradnikiem do rozporządzenia nr 376/2014/UE, w którym omawiane są kwestie dotyczące zgłaszania dobrowolnego.

➤ Link do podręcznika:

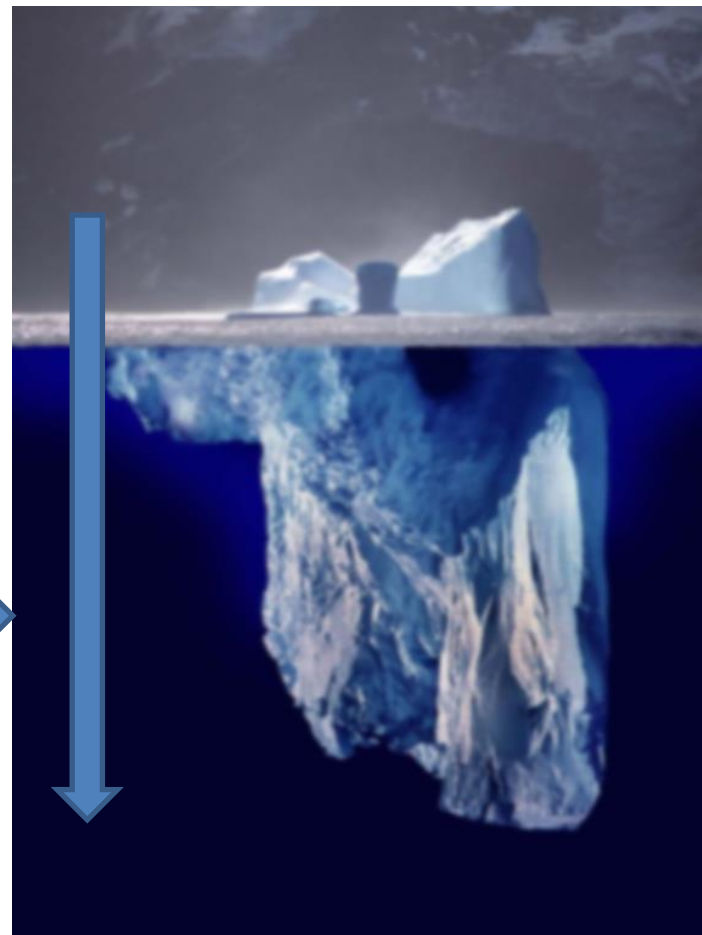
http://ulc.gov.pl/download/bezpieczenstow_lotow/Poradnik_do_rozporzadzenia_UE_3762014_PL.pdf

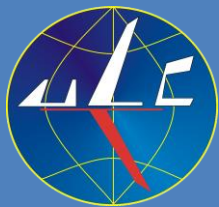

Podsumowanie

**Obowiązkowe zgłaszanie
(MORS)**

**Dobrowolne zgłaszanie
(VORS)**

System dobrowolnego zgłaszania zdarzeń

Dziękuję za uwagę

Urząd Lotnictwa Cywilnego
Biuro Zarządzania Bezpieczeństwem

Tel. +48 (22) 520 72 93

Piotr Kaczmarczyk

e-mail: pkaczmarczyk@ulc.gov.pl

Tel. +48 (22) 520 75 00

Tadeusz Grono

e-mail: tgrono@ulc.gov.pl